

L'impacte de la covid-19 en l'activitat turística de la província de Barcelona

Montserrat Giró, Cap del Laboratori de turisme (LABturisme).

Josep Rodríguez, Responsable de projectes europeus.

Oficina Tècnica de Turisme. Diputació de Barcelona

1. Introducció

Barcelona i la seva província són una destinació turística important. L'any 2019, la destinació Barcelona, entesa com la ciutat i l'Entorn de Barcelona¹, i que per tant abasta tota la província, va rebre un total de 13,72 milions de turistes amb un total de 36,76 milions de pernотacions (8,96 milions de turistes i 22,42 milions de pernотacions a la comarca del Barcelonès, i 4,76 milions de turistes i 14,43 milions de pernотacions en l'Entorn de Barcelona). El 2020, però, l'impacte de la covid-19 sobre el turisme a les comarques de Barcelona va ser molt negatiu i aquestes xifres van caure un 78 % en el global de la destinació, un 79,3 % al Barcelonès i un 75,2 % a l'Entorn de Barcelona.

L'Entorn de Barcelona l'any 2020 presenta 12.338 empreses relacionades amb el sector turístic, un 12 % del total d'empreses de tots els sectors, i un 13 % menys que el 2019. A més, l'activitat turística de l'Entorn de Barcelona compta amb 121.139 persones ocupades: 89.244 (73,7 %) de les quals són assalariades i 31.895 (26,3 %) són autònoms. Els ocupats van disminuir un 18,1 % respecte a 2019. Els treballadors de l'àmbit turístic representen un 10 % del total de treballadors.

Taula 1

Volum i pes de les empreses i ocupats turístics a l'Entorn de Barcelona. Mitjana de l'any 2020²

Subsector	Nombre d'empreses	Pes sobre el total	Nombre d'assalariats	Pes sobre el total	Nombre d'autònoms	Pes sobre el total
Transport	665	5,4 %	11.619	13,0 %	4.976	15,6 %
Allotjament	566	4,6 %	5.468	6,1 %	739	2,3 %
Restauració	8.570	69,5 %	51.952	58,2 %	18.973	59,5 %
Lloguer de vehicles	355	2,9 %	3.562	4,0 %	544	1,7 %
Agències de viatges i operadors turístics	254	2,1 %	1.067	1,2 %	1.207	3,8 %
Altres serveis de turisme	1.927	15,6 %	15.577	17,5 %	5.456	17,1 %
Total TURISME	12.338	100,00 %	89.244	100,0 %	31.895	100,0 %

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona, a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya i l'Institut Nacional de la Seguridad Social —afiliació al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de la Minería del Carbó, per secció d'activitat econòmica del compte de cotització (CCE-2009)

¹ L'Entorn de Barcelona es correspon amb l'àmbit de la província de Barcelona a excepció de la comarca del Barcelonès.

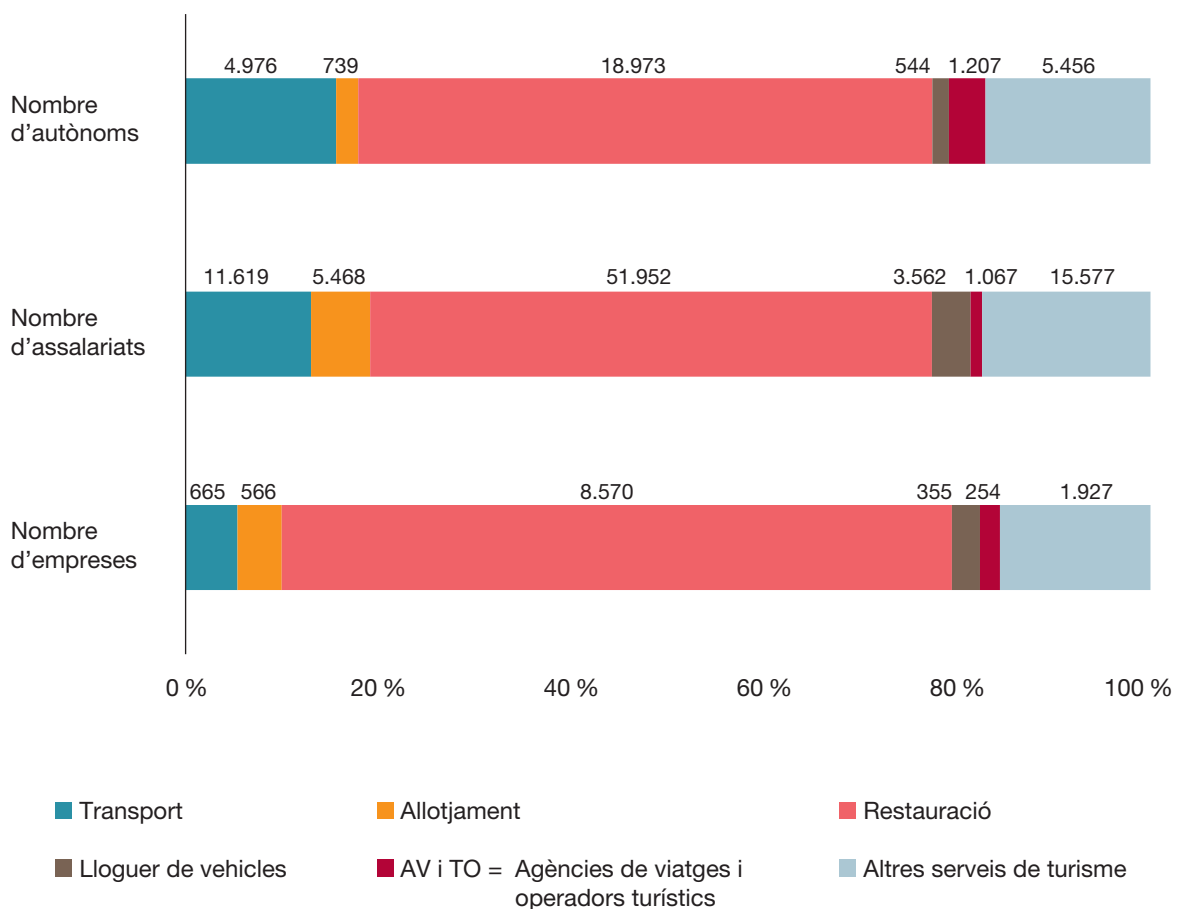
² Mitjana de les dades disponibles del 1r, 2n i 3r trimestres de 2020.

El subsector turístic amb un pes més important en el mercat laboral és el de la restauració, que representa el 69,5 % del total de les empreses turístiques, el 58,2 % dels assalariats i el 59,5 % dels autònoms. Les empreses dedicades al transport representen el 5,4 % del total d'empreses turístiques, el 13,0 % dels assalariats i el 15,6 % dels autònoms. Finalment, dels tres grups més rellevants dins el sector turístic, el més directament vinculat a l'activitat turística és l'allotjament, amb un 4,6 % d'empreses, un 6,1 % d'assalariats i un 2,3 % d'autònoms sobre el total. La resta de subsectors inclouen serveis com el lloguer de vehicles, les activitats d'agències de viatge i operadors turístics, l'organització de convencions i fires, les activitats esportives, recreatives i d'entreteniment, entre d'altres.

Gràfic 1

Distribució del pes dels indicadors empresarials turístics per grans branques d'activitat. Any 2020

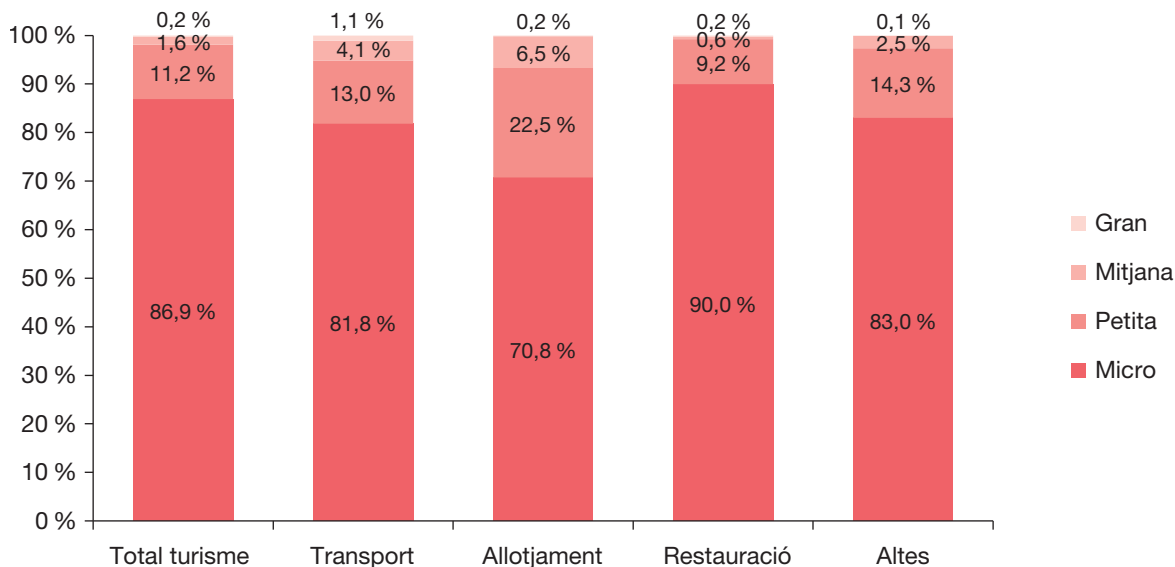
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Pel que fa a la grandària de les empreses turístiques, la gran majoria (98 %) són micro i petites empreses. Les microempreses (fins a 10 treballadors) representen un 86,9 % i les empreses petites (d'11 a 50 treballadors) representen un 11,2 %. La resta són empreses mitjanes (de 51 a 250 treballadors) o grans (més de 250 treballadors) i tenen un pes de l'2,8 % sobre el total.

Gràfic 2

Grandària de les empreses per sectors i nombre de treballadors. Pes sobre el total, 2019

Font: Elaboració pròpia a partir de los dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

El subsector de la restauració és el que té més micro i petites empreses, i el subsector de l'allotjament és el que disposa d'empreses de major grandària (el 6,7 % tenen més de 51 treballadors).

En analitzar la distribució territorial d'aquests indicadors empresarials, s'observa que les comarques del Baix Llobregat i el Vallès Occidental concentren un gran nombre d'empreses. En concret, al Baix Llobregat hi ha el 23,6 % del total de les empreses turístiques, mentre que el 22,7 % es troba al Vallès Occidental. Les segueixen el Maresme (16,0 %) i el Vallès Oriental (11,7 %). La resta d'empreses es reparteix entre les set altres comarques barcelonines, cadascuna amb menys de 1.000 empreses.

De la mateixa manera que ha ocorregut en altres destinacions del món, el sector del turisme de la província de Barcelona s'ha vist seriosament afectat pels efectes de la pandèmia de la covid-19. A continuació s'analitzen els principals impactes des de l'inici de la pandèmia en aspectes com l'oferta, la demanda i l'afectació en les empreses i el mercat laboral. La majoria de dades provenen de l'Observatori de Turisme a Barcelona: ciutat i regió, participat per la Diputació de Barcelona a través del Laboratori de Turisme (LABturisme) i per l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra de Comerç i Turisme de Barcelona, i té com a objectiu monitoritzar les dades sobre turisme de la destinació Barcelona. Al mateix temps, es recorre a l'anàlisi d'altres fonts externes per situar el context internacional i les tendències de futur.

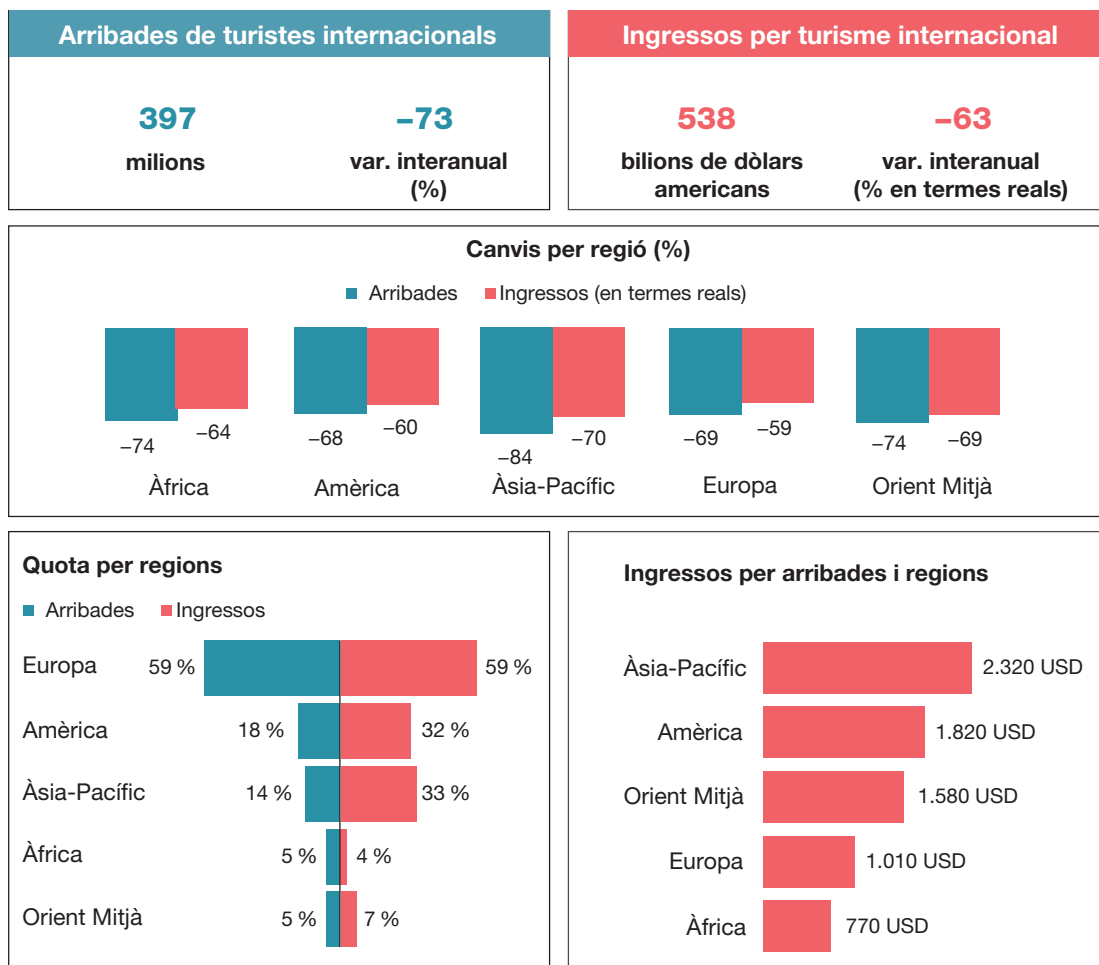
2. Context internacional

La davallada de l'activitat turística durant el 2020 ha estat generalitzada a escala mundial. Les dades de l'Organització Mundial del Turisme així ho corroboren. Segons el *Dashboard* de 2020 sobre turisme internacional, amb dades actualitzades el maig de 2021, el nombre de turistes internacionals va passar de 1.466 milions el 2019 a 397 milions el 2020, és a dir, una reducció del 73 %. De la mateixa manera, els ingressos van patir una reducció del 63 % en aquest mateix període. A Europa, la reducció va ser del 59 % tant pel que fa al nombre de turistes com als ingressos.

Gràfic 3

Indicadors de turisme internacional OMT de 2020

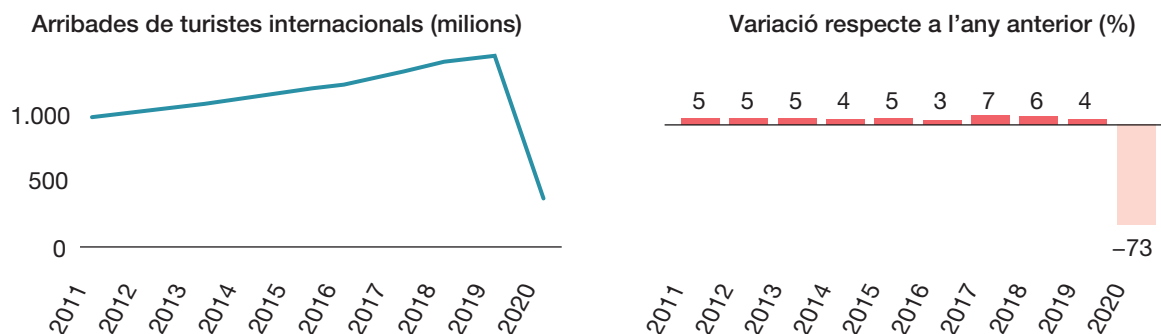

Font: Organització Mundial del Turisme (OMT)

D'aquesta forma s'ha vist modificada de cop sobre la dinàmica de creixement del turisme a nivell mundial (Gràfic 4), que en els deu anys anteriors a la crisi experimentava un creixement mitjà del 5 % (4,8 % a Europa).

Gràfic 4

Evolució del volum d'arribades de turisme internacional 2011-2020

Font: Organització Mundial del Turisme (OMT)

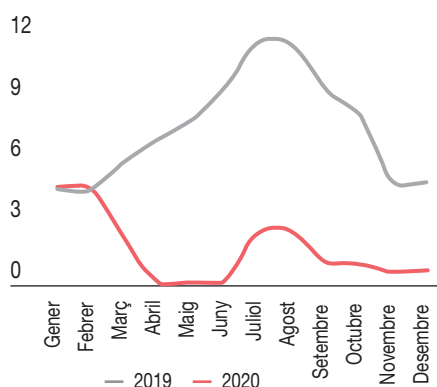
A Espanya, l'informe sectorial de turisme de CaixaBank del primer trimestre de 2021 xifra la pèrdua d'ingressos per turistes internacionals en un 79 % entre el 2019 i el 2020; de 92.000 milions d'euros el 2019 es passa a 20.000 milions d'euros el 2020, tot i que en el 2021 va incrementar-se un 160 % en relació amb l'any anterior. La pèrdua d'ingressos per turistes domèstics ha estat inferior, s'estima una reducció del 43 % entre els anys 2019 i 2020 i un increment del 30 % entre l'any 2020 i el 2021. Segons aquest informe, les destinacions rurals han resistit molt millor l'impacte de la pandèmia amb pèrdues d'ingressos del 31 % anual, enfront del 56 % de les destinacions urbanes i el 46 % de les destinacions costaneres.

El total de pernотacions turístiques en allotjaments hotelers i extrahotelers va caure un 69 % anual, tot i el millor comportament de la demanda domèstica en termes relatius. La taxa d'ocupació hotelera es va mantenir molt reduïda durant el conjunt de l'any (amb una mitjana anual del 26 %), la qual cosa va arrossegar els ingressos per habitació disponible dels hotels a caure un 68 % anual. La demanda domèstica, que tradicionalment representa una quarta part del total, va passar a generar el 64 % de les pernотacions després de la irrupció de la covid-19.

Gràfic 5
Les xifres de la indústria turística l'any 2020

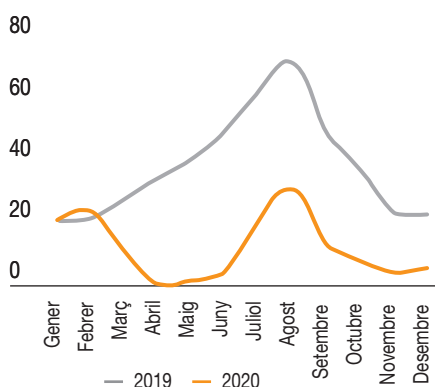
Despesa de turistes internacionals
milers de milions d'euros

2019	2020	
92	20	-79 %

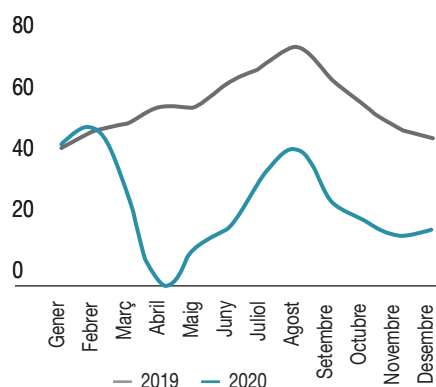
Pernотacions en establiments turístics
milions de pernотacions

2019	2020	
467	143	-69 %

Grau d'ocupació hotelera
% de places ocupades

2019	2020	
58	26	-32 p.p.

Font: CaixaBank Research a partir de dades de l'INE

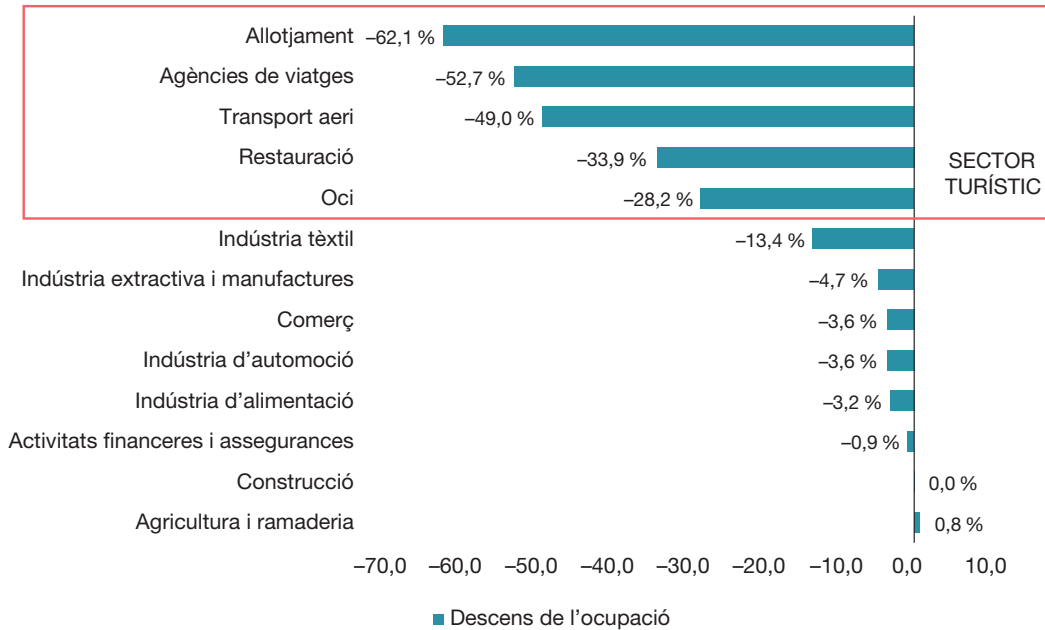
Altres dades són les que aporta l'informe de perspectives turístiques d'Exceltur, el principal lobby de turisme a Espanya, en què realitza una valoració de l'any 2020. L'informe assenyala com el PIB turístic en el conjunt de l'Estat va caure un 69 % respecte dels nivells màxims de 2019 i com el pes del turisme en el conjunt de l'economia espanyola se situa en el 4,3 % enfront del 12,4 % que va representar en el 2019, i això fa que l'activitat turística el 2020 es retrotragui fins a valors de fa vint-i-cinc anys.

Pel que fa a l'impacte laboral, Exceltur quantifica els llocs de treball turístics afectats en 728.000 al tancament de 2020, 435.000 en ERTO i 293.000 per pèrdua d'ocupació. A més a més, s'identifica clarament un impacte molt per damunt de la resta dels sectors de l'economia espanyola ja que el turisme representa el 64 % de l'impacte en l'ocupació.

Gràfic 6

Afectació de l'ocupació per sectors econòmics 2020 vs 2019

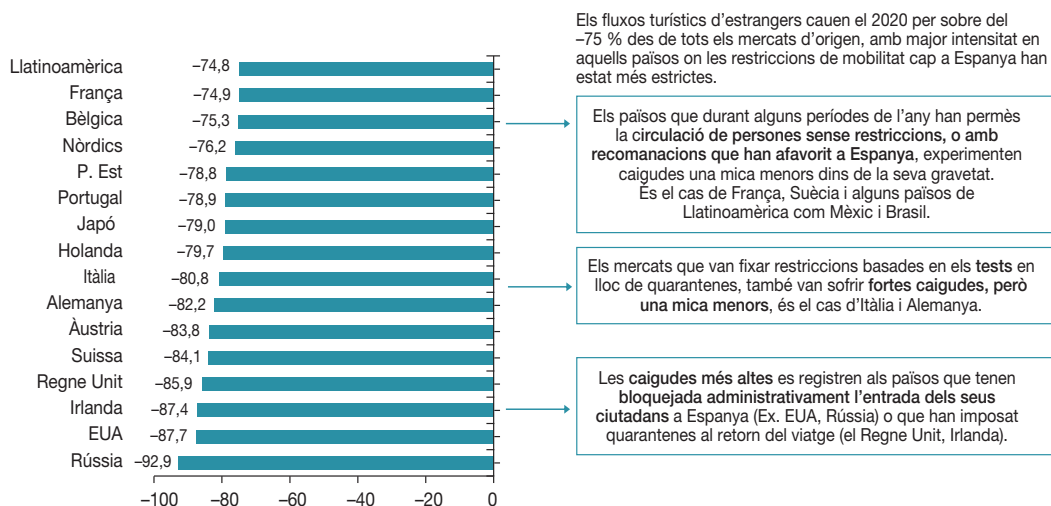
Font: Informe de perspectives turístiques d'Exceltur

Quant a la demanda, l'arribada de turistes estrangers el 2020 va ser de 18,7 milions, un 77,6 % menys que el 2019; els ingressos per turisme estranger es van desplomar un 77,7 % i les pernотacions un 79,9 %. Per mercats, l'impacte es va produir sobretot en els mercats estrangers i només els viatgers de Llatinoamèrica amb vincles amb Espanya, de països nòrdics i de francesos de proximitat mostren caigudes inferiors al 75 % degut a les menors restriccions dels seus viatges a l'exterior. La demanda nacional i les pernотacions es van reduir quasi la meitat: 47,4 % i 51,4 %, respectivament, entre 2020 i 2019.

Gràfic 7

Pernотacions en hotels per mercats d'origen, 2020 vs 2019

(taxa de variació en percentatge)

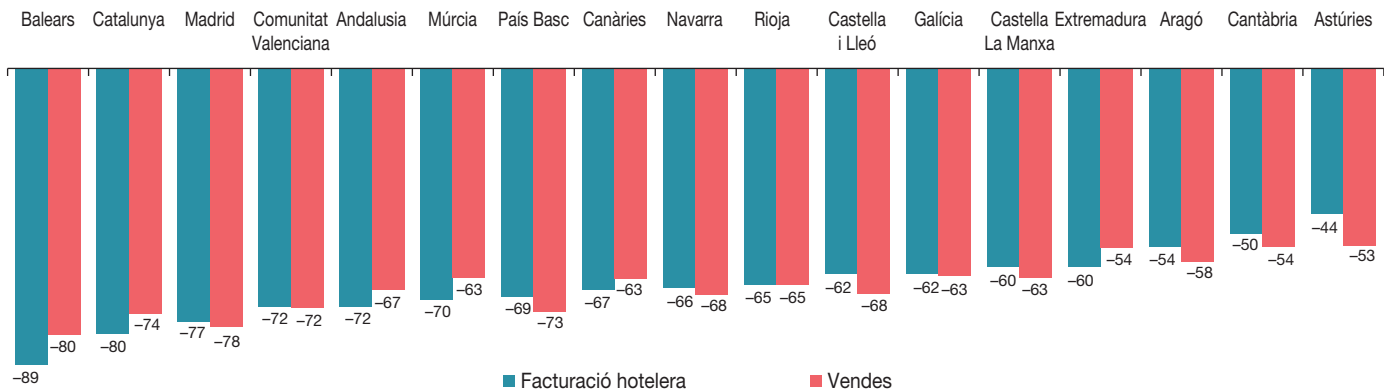

Font: Informe de perspectives turístiques d'Exceltur

També s'observen variacions territorials i per tipologies de destinacions. Així, les ciutats amb major presència de turisme estranger (com Barcelona), Balears i Canàries i les costes mediterrànies són les destinacions que més van patir l'any 2020 amb caigudes per damunt del 70 %. Cantàbria i Astúries van aguantar millor gràcies al pes de la demanda domèstica durant l'estiu, tot i que van tancar l'any amb descensos del 50 %.

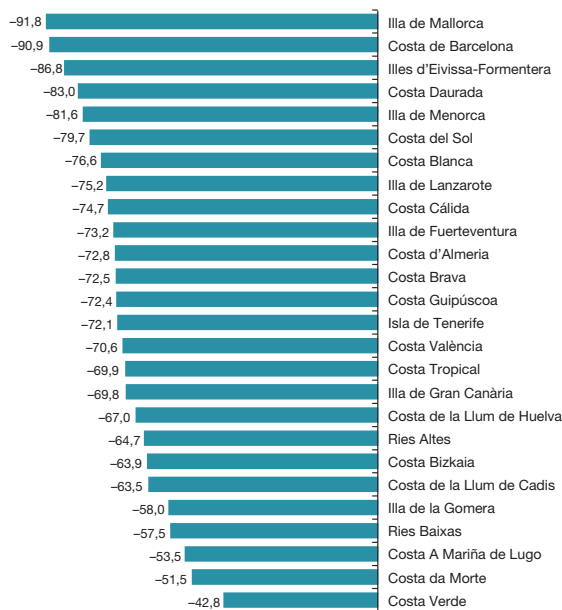
Gràfic 8
Facturació del sector de l'allotjament per comunitats autònomes. 2020 vs 2019 (taxa de variació en percentatge)

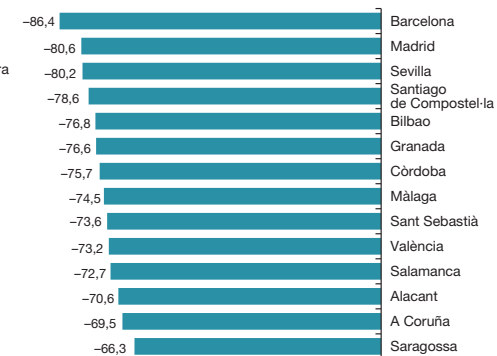
Font: Informe de perspectives turístiques d'Exceltur

Gràfic 9
Facturació del sector de l'allotjament per zones turístiques. 2020 vs 2019 (en percentatge)

Nivells de facturació hotelera en les zones turístiques. Variació interanual gener-novembre* 2020 vs 2019

Nivells de facturació hotelera en les 15 ciutats amb major núm. de pernoctacions hoteleres el 2019. Variació interanual gener-novembre* 2020 vs 2019

Les ciutats de Barcelona, Madrid i Sevilla, la costa catalana i les illes de Mallorca, Eivissa i Menorca sofreixen caigudes de més del -80 % interanual de la seva facturació hotelera en el conjunt de l'any.

* La informació d'habitacions hoteleres disponibles (procedent de la EOH de l'INE) per als mesos de març a juny de 2020 no està disponible pel fet que el tancament d'establiments no permetia obtenir una mostra representativa dels mateixos en aquest desglossament territorial, per la qual cosa s'ha considerat 0.

Font: Informe de perspectives turístiques d'Exceltur

3. Activitat turística de 2020

L'informe resum anual de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona, elaborat pel Laboratori de Turisme de la Gerència de Serveis de Turisme de la Diputació de Barcelona el maig de 2021, mostra les principals dades del que ha estat la dinàmica de l'activitat turística durant el 2020 a la destinació Barcelona, diferenciant Entorn de Barcelona (província de Barcelona menys la comarca del Barcelonès) i Destinació Barcelona (tota la província de Barcelona).

Pel que fa a l'oferta d'allotjament, del 2019 al 2020 a l'Entorn de Barcelona s'ha produït un creixement del 4,5 % en el nombre d'establiments i un 1,5 % en el nombre de places d'allotjament turístic, tot i un descens en el nombre i places en albergs. El creixement més important s'ha donat en els habitatges d'ús turístic que han crescut un 5,0 % en el darrer any. Si es posa el focus en el nombre de places, a l'Entorn de Barcelona el pes es reparteix entre hotels i pensions (36,9 %), habitatges d'ús turístic (31,1 %) i càmpings (25,3 %). Al Barcelonès, el repartiment és aproximadament del 56 %-37 % entre hotels i habitatges d'ús turístic, respectivament, i els albergs suposen un 6,5 % de les places de la comarca. No es disposa de cap establiment de càmping ni de turisme rural al Barcelonès.

Cal destacar que la reducció més important d'establiments oberts el 2020 ha estat en els establiments hotelers, i especialment a la comarca del Barcelonès, on la reducció respecte al 2019 és de 50 %, mentre que a l'Entorn de Barcelona la reducció ha estat del 41,5 %. Segueix la reducció en l'obertura d'establiments de turisme rural (-32 %). Tot i que la reducció és la segona més important de les tres tipologies d'allotjament analitzades, en l'any 2020 es van obrir més del 60 % dels establiments d'aquest tipus. Finalment, els càmpings pateixen la menor reducció respecte a 2019, però respecte al total de llicències existents, el 2020 es van obrir poc més del 40 % d'aquestes.

Quant a la demanda turística, el 2020 ha patit una caiguda tant pel que fa a nombre de viatgers com de pernотacions que se situa per damunt del 70 % a l'Entorn de Barcelona (així com en el total de la Destinació i en la comarca del Barcelonès). La caiguda més important s'ha produït en els establiments hotelers amb un 75,3 % menys de turistes i un 81,4 % menys de pernотacions. En càmpings i turisme rural, la caiguda se situa al voltant del 50 % tant en nombre de turistes com de pernотacions.

Taula 2

Volum de viatgers i pernотacions a la Destinació Barcelona

	Nombre de viatgers				Nombre de pernотacions			
	2018	2019	2020	var.'20/'19	2018	2019	2020	var.'20/'19
H+P								
Entorn de Barcelona	3.795.086	3.818.651	943.351	-75,3%	10.948.014	11.099.463	2.068.917	-81,4%
Barcelonès	8.484.440	8.992.833	2.011.530	-77,6%	21.141.079	22.353.487	4.616.756	-79,3%
Destinació Barcelona	12.279.526	12.811.484	2.954.881	-76,9%	32.089.093	33.452.950	6.685.673	-80,0%
C								
Entorn de Barcelona	714.443	756.082	358.543	-52,6%	2.747.713	2.946.586	1.296.836	-56,0%
Barcelonès	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Destinació Barcelona	714.443	756.082	358.543	-52,6%	2.747.713	2.946.586	1.296.836	-56,0%
TR								
Entorn de Barcelona	144.227	168.995	76.682	-54,6%	366.578	412.521	216.855	-47,4%
Barcelonès	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Destinació Barcelona	144.227	168.995	76.682	-54,6%	366.578	412.521	216.855	-47,4%
APT								
Entorn de Barcelona	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Barcelonès	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Destinació Barcelona	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
HUT								
Entorn de Barcelona	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Barcelonès	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Destinació Barcelona	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
TOT								
Entorn de Barcelona	4.653.756	4.743.728	1.378.576	-70,9%	14.062.305	14.458.570	3.582.608	-75,2%
Barcelonès	8.484.440	8.992.833	2.011.530	-77,6%	21.141.079	22.353.487	4.616.756	-79,3%
Destinació Barcelona	13.138.196	13.736.561	3.390.106	-75,3%	35.203.384	36.812.057	8.199.364	-77,7%

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

L'estada mitjana ha baixat a l'Entorn de Barcelona més d'un 24 % en establiments hotelers l'any 2020 respecte al 2019. En càmpings també es produeix una baixada tot i que menys pronunciada (-7,2 %). Pel contrari, l'estada mitjana en allotjaments de turisme rural és gairebé un 16 % superior el 2020 respecte al 2019.

En analitzar la demanda per comarques, es pot observar que la comarca amb una baixada més important tant en nombre de turistes com en pernотacions i ocupació hotelera durant el 2020 és el Maresme. La baixada de turistes en hotels i de pernотacions es troba per damunt del 75 %. Pel contrari, el Moianès és la comarca amb una baixada més petita en els tres indicadors, amb una pèrdua de turistes i viatgers en hotels al voltant del 50 %. Tot i això, obté el percentatge d'ocupació d'hotels més baix amb una xifra inferior al 20 % d'ocupació de les places hoteleres. Altres comarques amb una pèrdua important de viatgers i pernотacions en hotels són el Baix Llobregat i l'Alt Penedès.

Les dades de la procedència del turista ens indiquen com el nombre de viatgers i de pernотacions es desploma tant en el mercat domèstic com en l'estranger, en tots els tipus d'establiments i en totes les zones. La caiguda del mercat estranger és més forta, però, que la del mercat domèstic, amb percentatges de caiguda superiors al 80 %. En el mercat domèstic, el descens més destacat és en els establiments hotelers amb percentatges al voltant de -60 %. Els segueixen el turisme rural (-46,7 %) i els càmpings (-38,2 %). Els percentatges de descens pel que fa al nombre de pernотacions són molt semblants a la del nombre de viatgers.

En el 2020, el pes del turisme domèstic supera l'estranger en els establiments hotelers de l'Entorn de Barcelona (65,6 % del mercat nacional enfront del 34,4 % del mercat estranger en nombre de viatgers). Al Barcelonès i en el conjunt de la Destinació Barcelona continua més alt el pes del turisme estranger (68,9 % i 57,9 %, respectivament). En càmpings i establiments de turisme rural, el pes del mercat domèstic supera el 85 %.

Dins el mercat domèstic, el català és el principal mercat en establiments hotelers, tant en nombre de viatgers com de pernотacions, i és el que pateix una menor baixada l'any 2020 (una reducció al voltant del 50 %). Igual que l'any 2019, el segueix el turisme provinent de la Comunitat de Madrid, la Comunitat Valenciana i Andalusia, tot i que amb unes baixades superiors al 70 % tant en nombre de turistes com en nombre de pernотacions respecte a les dades de l'any anterior.

Taula 3

Procedència del turista domèstic a la Destinació Barcelona

		Nombre de viatgers				Nombre de pernотacions			
		2018	2019	2020	var.'20/'19	2018	2019	2020	var.'20/'19
1. Catalunya	Entorn de Barcelona	878.010	889.588	411.363	-53,8 %	1.702.979	1.765.354	765.610	-56,6 %
	Barcelonès	502.083	519.116	285.408	-45,0 %	875.672	859.553	451.294	-47,5 %
	Destinació Barcelona	1.380.093	1.408.704	696.771	-50,5 %	2.578.651	2.624.907	1.216.904	-53,6 %
2. C. de Madrid	Entorn de Barcelona	179.116	176.140	44.657	-74,6 %	348.604	353.201	88.761	-74,9 %
	Barcelonès	382.019	381.956	116.925	-69,4 %	688.240	670.701	206.633	-69,2 %
	Destinació Barcelona	561.135	558.096	161.582	-71,0 %	1.036.844	1.023.902	295.394	-71,2 %
3. C. Valenciana	Entorn de Barcelona	114.014	109.633	34.136	-68,9 %	234.274	242.770	69.908	-71,2 %
	Barcelonès	114.339	110.026	37.862	-65,6 %	192.617	181.792	63.821	-64,9 %
	Destinació Barcelona	228.353	219.659	71.998	-67,2 %	426.891	424.562	133.729	-68,5 %
4. Andalusia	Entorn de Barcelona	93.356	100.730	27.629	-72,6 %	210.640	236.145	65.807	-72,1 %
	Barcelonès	139.340	160.412	49.798	-69,0 %	267.370	301.126	92.392	-69,3 %
	Destinació Barcelona	232.696	261.142	77.427	-70,4 %	478.010	537.271	158.199	-70,6 %
5. País Basc	Entorn de Barcelona	63.495	65.164	16.418	-74,8 %	87.078	92.458	42.622	-53,9 %
	Barcelonès	111.919	90.490	28.141	-68,9 %	87.472	80.503	27.453	-65,9 %
	Destinació Barcelona	175.414	155.654	44.559	-71,4 %	174.550	172.961	70.075	-59,5 %

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

Pel que fa al turista estranger, el principal país emissor en nombre de viatgers i de pernотacions és França. Els següents són el Regne Unit, Alemanya i Itàlia. La cinquena posició pel que fa a nombre de viatgers l'ocupa Xina i, a nivell de pernотacions, els Països Baixos. En tots els casos, les dades

es desplomen en més d'un 70 % tant en nombre de viatgers com de pernoctacions i s'arriben a registrar baixades de fins el 90 % en el nombre de pernoctacions a l'Entorn de Barcelona dels turistes dels Països Baixos, el Regne Unit i Alemanya. L'any 2019 els Estats Units estaven en la cinquena posició en nombre de viatgers i Rússia en la quarta en el nombre de pernoctacions. En el 2020, els Estats Units baixa a la sisena posició pel que fa a nombre de viatgers i Rússia passa a l'onzena posició en nombre de pernoctacions.

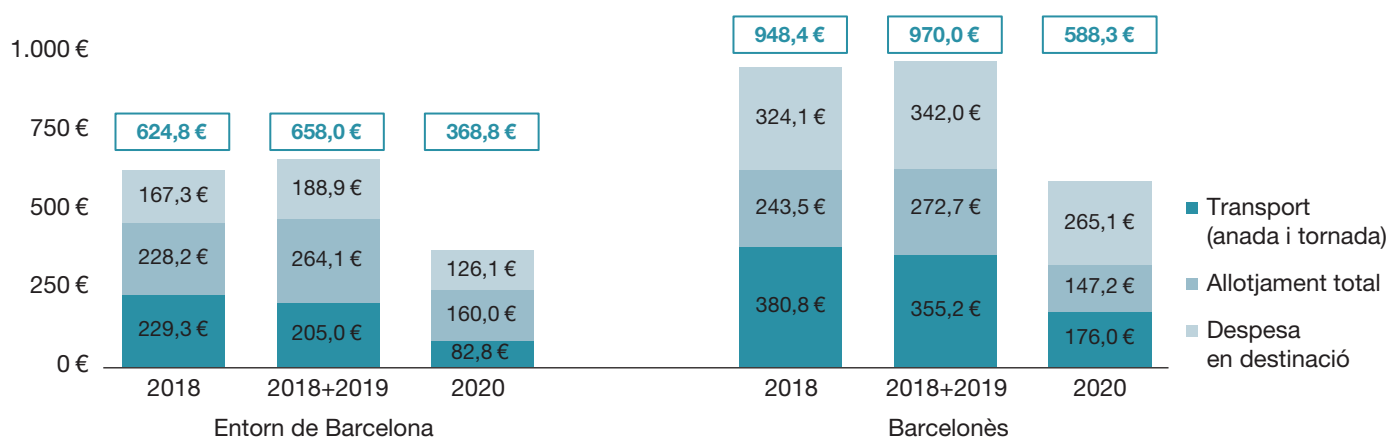
Taula 4
Procedència del turista estranger a la Destinació Barcelona

		Nombre de viatgers					Nombre de pernoctacions			
		2018	2019	2020	var.'20/'19		2018	2019	2020	var.'20/'19
1. França	Entorn de Barcelona	336.302	335.631	64.497	-80,8%	1.032.186	1.066.794	154.059	-85,6%	
	Barcelonès	690.368	687.308	211.078	-69,3%	1.593.231	1.568.341	467.958	-70,2%	
	Destinació Barcelona	1.026.670	1.022.939	275.575	-73,1%	2.625.417	2.635.135	622.017	-76,4%	
2. Regne Unit	Entorn de Barcelona	241.168	227.236	25.606	-88,7%	1.172.966	1.040.629	75.575	-92,7%	
	Barcelonès	705.117	712.653	130.324	-81,7%	1.922.751	1.924.058	342.617	-82,2%	
	Destinació Barcelona	946.285	939.889	155.930	-83,4%	3.095.717	2.964.687	418.192	-85,9%	
3. Alemanya	Entorn de Barcelona	218.635	165.371	22.082	-86,6%	954.256	743.449	65.860	-91,1%	
	Barcelonès	448.852	493.986	85.402	-82,7%	1.272.746	1.417.710	235.311	-83,4%	
	Destinació Barcelona	667.487	659.357	107.484	-83,7%	2.227.002	2.161.159	301.171	-86,1%	
4. Itàlia	Entorn de Barcelona	107.307	110.791	22.005	-80,1%	318.817	354.524	58.095	-83,6%	
	Barcelonès	526.184	548.515	107.027	-80,5%	1.351.944	1.444.461	275.000	-81,0%	
	Destinació Barcelona	633.491	659.306	129.032	-80,4%	1.670.761	1.798.985	333.095	-81,5%	
5. Xina	Entorn de Barcelona	104.657	150.605	15.849	-89,5%	615.252	547.488	33.467	-93,9%	
	Barcelonès	157.501	199.518	39.873	-80,0%	510.233	507.212	94.141	-81,4%	
	Destinació Barcelona	262.158	350.123	55.722	-84,1%	1.125.485	1.054.700	127.608	-87,9%	

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

Quant a la despesa realitzada pel turista en la destinació, la despesa total per persona continua sent més alta al Barcelonès que a l'Entorn de Barcelona el 2020, tot i que s'ha reduït notablement si es compara amb les dades dels anys anteriors. La despesa del turista a l'Entorn de Barcelona és poc més de la meitat que l'obtinguda en l'estudi 2018+2019³. Al Barcelonès, la despesa del 2020 representa un 60 % del que havia estat la despesa en l'any anterior. La partida més afectada en ambdós territoris és el transport, seguit de l'allotjament i finalment la despesa en destinació.

Gràfic 10
Despesa total per persona a l'Entorn de Barcelona el 2020

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona basat en l'Enquesta de perfil i hàbits dels turistes a Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

³ Les dades de 2019 es van presentar de forma conjunta amb les de 2018 amb l'objectiu de dotar de major fiabilitat la mostra obtinguda l'any 2019 i assegurar la fortalesa de les dades.

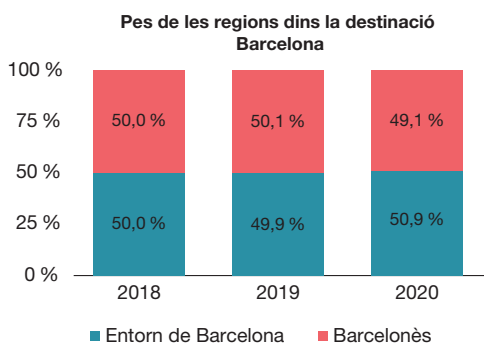

Per últim, el nombre d'empreses vinculades al turisme ha patit un descens d'aproximadament el 10 % en les tres zones analitzades. Dins de la Destinació Barcelona es reparteixen aproximadament el 50 % entre l'Entorn de Barcelona i la comarca del Barcelonès. A les comarques de l'Entorn de Barcelona, la baixada també se situa al voltant del 10 % en la majoria d'aquestes. El Moianès és la comarca que es veu menys afectada amb una disminució del 3,1 %.

Gràfic 11

Evolució del nombre d'empreses vinculades al turisme

	Empreses vinculades al turisme			
	2018	2019	2020	var. '20/'19
Entorn de Barcelona	13.446	13.561	12.338	-9,0 %
Barcelonès	13.425	13.603	11.889	-12,6 %
Destinació Barcelona	26.871	27.164	24.227	-10,8 %

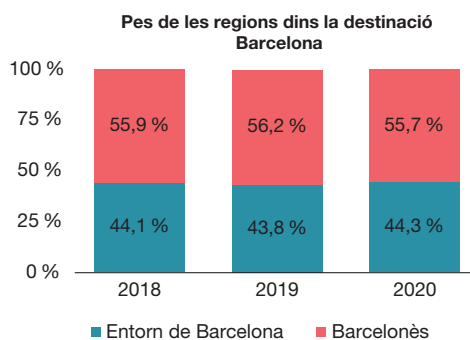

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

Gràfic 12

Evolució del nombre d'ocupats vinculats al turisme

	Ocupats en el sector turístic			
	2018	2019	2020	var. '20/'19
Entorn de Barcelona	130.680	133.809	121.139	-9,5 %
Barcelonès	165.667	171.544	152.016	-11,4 %
Destinació Barcelona	296.347	305.353	273.155	-10,5 %

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

Igual que en la dada del nombre d'empreses en el sector turístic, la disminució del nombre d'ocupats se situa al voltant del 10 % en les tres zones analitzades. El pes de l'ocupació és lleugerament més important a la comarca del Barcelonès que en el conjunt de les comarques de l'Entorn de Barcelona, amb una proporció al voltant del 55-45 %. El nombre d'ocupats en el sector turístic ha disminuït el 2020 respecte al 2019 en totes les comarques. Aquesta disminució és més irregular que en el cas de les empreses. D'aquesta manera, les baixades més importants es produeixen al Maresme (-17,2 %) i el Moianès (-14,5 %), i les menys importants al Berguedà (-5,8 %) i l'Anoia (-3,9 %).

Les dades d'assalariats i autònoms del 2020 baixen en comparació amb les del 2019. La baixada més important es produeix en el nombre d'assalariats, amb baixades per damunt del 12 %. En nombre d'autònoms, el decrement se situa al voltant del 2 %. Tot i que les proporcions d'assalariats i autònoms són molt semblants en les tres zones, l'Entorn de Barcelona és la zona on hi ha una major proporció d'autònoms. La baixada que s'observa de forma general a les tres grans zones analitzades anteriorment, també es reflecteix en les dades per comarques.

Les baixades més importants en nombre d'assalariats es produeixen al Maresme (-22,5 %) i el Moianès (-21,3 %), i les més importants en nombre d'autònoms al Berguedà (-5,9 %) i l'Alt Penedès (-3,7 %). D'altra banda, hi ha hagut una menor disminució d'assalariats al Berguedà (-5,8 %) i l'Anoia (-5,1), i també, pel que fa al nombre d'autònoms, a l'Anoia (-0,8 %).

Pel fet que les dades d'ocupats en turisme inclouen els que estan en situació d'ERTO, s'ha estimat el volum de treballadors en aquesta situació durant el 2020 (només subsectors d'hostaleria i activitats d'agències de viatge i operadors turístics). El sector més afectat pels ERTD és el del

servei d'allotjament, amb gairebé un 90 % d'afectació entre els seus assalariats. El segueix el servei de menjar i begudes amb un 40,9 % i, finalment, s'observa una afectació menor en els treballadors assalariats de les agències de viatges i operadors turístics, amb una estimació del 8,7 % del personal amb un ERTO.

Pel que fa a l'indicador de l'atur registrat, el nombre d'aturats es va incrementar l'any 2020 en tots els mesos de l'any —a excepció del mes de gener— en les tres zones analitzades. El mes amb un increment més alt del nombre d'aturats va ser el juny, el qual, en anys anteriors era un mes en què disminuïa l'atur en els subsectors de servei d'allotjament, els serveis de restauració i begudes i les activitats d'agències de viatges i operadors turístics.

Taula 5

Atur registrat en el sector turístic a la Destinació Barcelona

	Entorn de Barcelona			Barcelonès			Destinació Barcelona		
	2019	2020	var.'20/19	2019	2020	var.'20/19	2019	2020	var.'20/19
Gener	16.397	16.122	-1,7 %	12.968	12.743	-1,7 %	29.365	28.865	-1,7 %
Febrer	16.040	16.135	0,6 %	12.730	12.907	1,4 %	28.770	29.042	0,9 %
Març	15.765	17.430	10,6 %	12.606	14.750	17,0 %	28.371	32.180	13,4 %
Abril	14.658	19.186	30,9 %	11.969	16.941	41,5 %	26.627	36.127	35,7 %
Maig	14.211	19.948	40,4 %	11.405	17.833	56,4 %	25.616	37.781	47,5 %
Juny	13.641	19.983	46,5 %	10.968	18.187	65,8 %	24.609	38.170	55,1 %
Juliol	13.852	19.086	37,8 %	11.123	17.657	58,7 %	24.975	36.743	47,1 %
Agost	14.219	19.428	36,6 %	11.265	18.009	59,9 %	25.484	37.437	46,9 %
Setembre	14.490	19.306	33,2 %	11.270	17.840	58,3 %	25.760	37.146	44,2 %
Octubre	15.797	20.487	29,7 %	12.011	18.964	57,9 %	27.808	39.451	41,9 %
Novembre	16.517	20.691	25,3 %	12.633	18.963	50,1 %	29.150	39.654	36,0 %
Desembre	16.160	21.018	30,1 %	12.484	19.289	54,5 %	28.644	40.307	40,7 %

Font: Informe resum anual de dades de 2020 sobre l'activitat turística a l'Entorn de Barcelona. LABturisme, Diputació de Barcelona

D'altra banda, l'estudi de perfil i hàbits dels turistes a l'Entorn de Barcelona (província sense el Barcelonès), realitzat per l'Observatori de Turisme de Barcelona, radiografia els canvis en el comportament dels turistes arran de la crisi de la covid-19 i en destaca tres aspectes principals: estades més curtes, reservades amb menys antelació i amb vehicle propi, aquests han estat els hàbits dels turistes durant el 2020. Així, l'estudi conclou que les restriccions de mobilitat imposades per la pandèmia van provocar canvis tant en la planificació del viatge com en l'organització durant l'estada.

Durant el 2020, els turistes a l'Entorn de Barcelona van fer estades més curtes (amb 4,4 nits de mitjana, que significa 1,1 nits menys que el 2019), van optar pel vehicle propi com a transport principal (20,6 punts més que l'any anterior), van viatjar en grups més petits (3,3 persones de mitjana, una menys que el 2019) i van contractar o reservar l'estada en la darrera setmana abans de viatjar (24,5 punts més que el 2019).

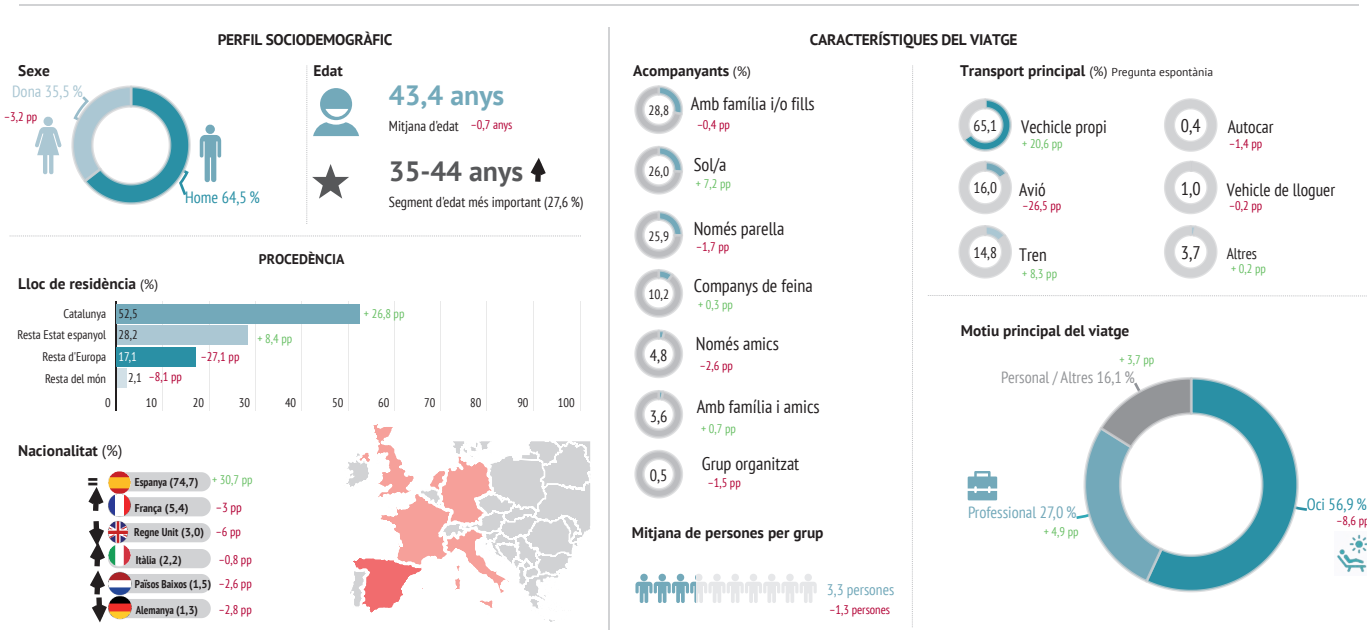
Tot i que a les comarques de Barcelona les restriccions es van notar menys que a la ciutat de Barcelona, els efectes de la pandèmia en els hàbits dels turistes també es van veure reflectits a la província de Barcelona. Així, un de cada cinc visitants a partir del mes de juliol de 2020 van modificar la destinació del viatge i un de cada deu, el tipus d'allotjament, el mitjà de transport d'arribada i l'ús del transport intern. D'altra banda, tres de cada deu turistes van reduir l'ús d'establiments de restauració i les activitats d'oci; un de cada cinc, les visites culturals, i un de cada deu, la duració de la seva estada a la regió. Així mateix, el 90,5 % dels turistes que van visitar la província de Barcelona a partir del mes de juliol van declarar haver disposat de suficient informació sobre les mesures sanitàries de la destinació en relació amb la covid-19.

El perfil de turista a les comarques de Barcelona durant el 2020 va ser una persona amb una mitjana d'edat de 43,4 anys, amb estudis universitaris (47,0 %), que treballa com a assalariada (67,6 %) i

que viatja en família (28,8 %), sol (26,0 %) o en parella (25,9 %). El motiu principal de la seva visita va ser per oci i vacances (56,9 %) i va arribar a la destinació majoritàriament en vehicle privat (65,1 %). Tres de cada quatre turistes provenien de la resta d'Espanya, i el 62,2 % ja havia visitat la destinació anteriorment.

Gràfic 13
Indicadors de perfil del turista a l'Entorn de Barcelona el 2020

ABANS DEL VIATGE

Font: LABturisme, a partir de l'enquesta de perfil i hàbits del turista a l'Entorn de Barcelona, 2020

Tot i que el 21,8 % dels turistes no van consultar cap font d'informació per planificar el viatge, el turista de l'Entorn de Barcelona va tenir un comportament similar al de Barcelona ciutat i es va guiar tant per la informació de pàgines web (46 % dels enquestats) com per la informació facilitada pels seus amics i familiars (17,4 % dels enquestats). Per altra banda, un de cada tres turistes van contractar el transport d'arribada i l'allotjament a través d'agències de viatges o operadors turístics.

Pel que fa a la tipologia d'allotjament, continua la tendència d'altres anys: la majoria de visitants es van allotjar en hotels (61,1 %), seguit pels càmpings (20,6 %). La despesa de l'estada respecte a anys anteriors sí que ha patit caigudes (-33 %), fins a situar-se en 126,10 € per persona, xifra que significa 36,10 € per persona i dia. Tot i aquesta variació, el turista destina —com abans— més de la meitat de la despesa en menjar i beguda, i distribueix la resta, per aquest ordre, en compres, transport intern i entreteniment.

A l'Entorn de Barcelona, el turista se sent atret pel caràcter i l'amabilitat de la gent, l'entorn natural i l'allotjament (que valoren per damunt del 8,5 sobre 10) i, durant la seva estada, acostuma a realitzar passejades tranquil·les per relaxar-se (78,1 %), anar a la platja (72,6 %) i anar a restaurants (69,3 %). El 84,3 % dels entrevistats recomanaria la visita al municipi de destinació.

Finalment, l'informe també recull el flux de persones que visiten o volen visitar altres indrets de fora del municipi de pernociació. En aquest sentit, cal destacar que només el 26 % dels enquestats van fer una excursió fora del municipi (un 11,2 % cap a Barcelona ciutat), una tendència que ha disminuït respecte als anys anteriors.

QUÈ VA PASSAR L'ESTIU DE 2020?

El Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona va publicar un informe de balanç de l'activitat turística de l'estiu de 2020 a l'Entorn de Barcelona (mesos de juliol i agost). L'Entorn de Barcelona va rebre 750.000 turistes menys que en el mateix període de 2019 i es van realitzar 3,4 milions de pernотacions menys que l'any anterior. Tot i la repercussió de la crisi de la Covid-19 en l'activitat turística a la província de Barcelona, amb baixades generalitzades, l'afectació pel que fa a territoris i serveis va ser diversa.

Per tipologia d'allotjaments, els establiments hotelers van ser els que van patir més la contracció de la demanda estrangera, especialment en les destinacions litorals. L'ocupació mitjana de places en els hotels va ser del 39 %. Per contra, els allotjaments rurals, amb pràcticament tots els establiments oberts, són els que van resistir millor l'embat de la crisi. Cinc comarques van veure créixer el nombre de turistes en els seus allotjaments rurals, mentre que la resta ha tingut decreixements moderats. Destaquen, per volum d'oferta, la comarca de l'Alt Penedès, amb un 13,6 % més de viatgers que l'any anterior, i la comarca d'Osona, amb un increment del 5,4 %. Pel que fa als càmpings, l'ocupació mitjana es va situar en el 41,7 %, amb una baixada més moderada en les comarques interiors que en les de litoral.

La crisi del coronavirus, amb les consegüents restriccions de mobilitat, també va modificar la procedència i el perfil de visitant. Amb un descens del 87,6 % del viatger estranger, el mercat domèstic va pal·liar part de la caiguda de la demanda en les destinacions turístiques de la província. Aquest any, el viatger domèstic va representar el 80,4 % del total de viatgers, pràcticament el doble del que suposava l'any 2019. Segons l'enquesta de perfil del turista a Barcelona, van créixer els viatges per motius d'oci o familiars, l'ús del vehicle propi com a mitjà de transport principal d'arribada, la contractació directa del transport i l'allotjament, així com la despesa durant l'estada i el grau de repetició de la visita. També destacava que, per primera vegada, l'entorn natural era l'ítem més ben valorat pels turistes, per davant del caràcter i amabilitat de la gent. També es destacava com, a partir de les dades obtingudes a partir del monitor de les recerques turístiques en línia, els termes «casa rural» i «senderisme» van tenir ambdós l'increment més gran de cerques realitzades des d'Espanya respecte a l'any anterior; en el cas del primer, va arribar a duplicar les recerques del mateix període de 2019.

Finalment, i en relació amb els efectes de la pandèmia en el mercat laboral turístic, els indicadors analitzats (ocupats, aturats i ERTO) demostren que la incidència de la crisi va ser més gran en el sector del turisme que en la resta de sectors econòmics, com constata la variació del nombre d'ocupats en l'hostaleria a la província de Barcelona a final de setembre (-13,5 %) respecte a la variació de la mitjana d'ocupats en tots els sectors de la província (-2,1 %). El nombre d'aturats en l'hostaleria a la província de Barcelona va créixer en unes 10.906 persones, un +43,4 %. D'aquests 10.906 aturats, el 21,7 % són del sector de l'allotjament i la resta, 78,3 %, dels serveis de restauració. L'increment d'aturats en l'hostaleria és 17 punts percentuals per damunt la mitjana de creixement dels aturats de tots els sectors de la província (+26,4 %), fet que demostra també que la incidència de la crisi és més gran en el sector del turisme.

4. Tendències de futur

Les previsions sobre la recuperació de l'activitat turística són molt condicionades per la incertesa de l'escenari actual, sobretot pel que fa als ritmes de vacunació en les destinacions i en els mercats emissors, l'aparició de noves variants del virus que fan replantejar les restriccions i la reactivació dels serveis turístics i el mercat laboral associat.

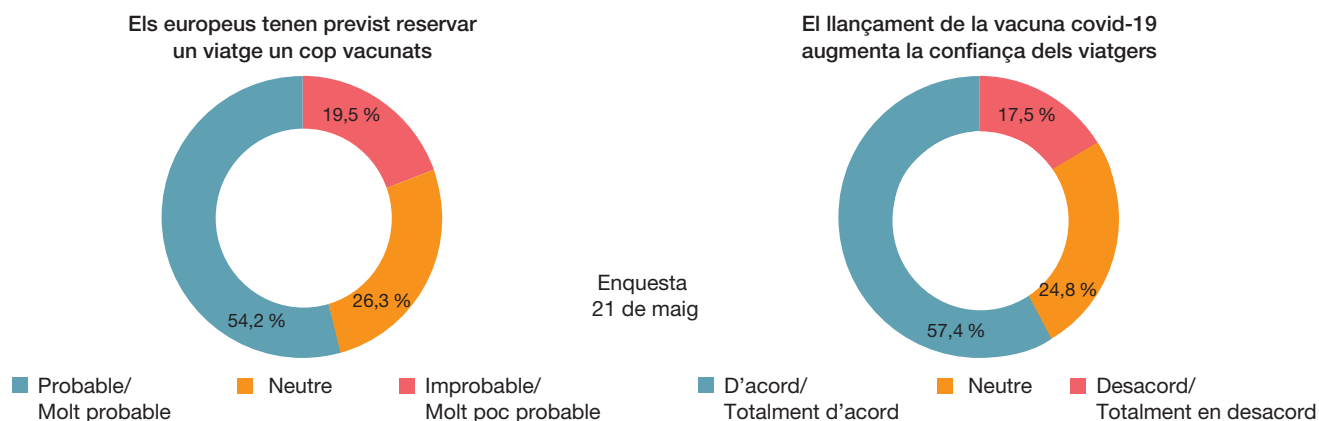

En l'àmbit internacional, la Conferència de Comerç i Desenvolupament de les Nacions Unides (UNCTAD en les seves sigles en anglès) analitza els impactes econòmics de la pandèmia en el turisme i identifica tres possibles escenaris per al 2021. El primer (pessimista) calcula una reducció mitjana de les arribades de turistes internacionals del 74 %, similar a les del 2020, tot i que amb considerables variacions entre països. El segon escenari (optimista) quantifica la reducció en el 63 %. I un tercer escenari, que considera els diferents ritmes de vacunació en els països i assumeix una reducció del 75 % en països amb taxes baixes de vacunació i d'un 37 % en països amb taxes de vacunació relativament altes.

A Europa, l'informe trimestral de tendències i prospectiva publicat per la European Travel Commission a començament de juliol, també destaca com la recuperació del turisme vindrà molt condicionada pels ritmes de vacunació i també pel paper que aquest fet tindrà en la restauració de la confiança dels turistes. L'informe alerta que l'aparició de noves variants pot implicar noves restriccions i amenaçar la recuperació. Segons aquest document, es preveu que el 2021 un 80 % dels viatges a Europa siguin intraeuropeus. També assenyala que un 54 % d'europaus enquestats (Gràfic 14) tenen intenció de realitzar un viatge un cop hagin estat vacunats i com el Certificat covid-19 vigent a partir de l'1 de juliol pot estimular la demanda. Així, preveu que els viatges domèstics i intraeuropeus tornin el 2022 i 2023, respectivament, als volums de 2019, mentre que els viatges de llarga distància no es recuperarien fins el 2025.

Gràfic 14

Resultats de l'enquesta ETC sobre intenció de viatge i vacunació dels europeus

Q7. Fins a quin punt esteu d'acord/en desacord amb l'afirmació següent: «Una vegada vacunat contra la covid-19, aviat reservaria un viatge».

Q8. Fins a quin punt esteu d'acord/en desacord amb l'afirmació següent: «Ara que s'ha implementat un tractament/vacuna contra la covid-19, em sento molt més optimista i confiat en la planificació de viatges en els propers sis mesos».

Font: European Travel Commission

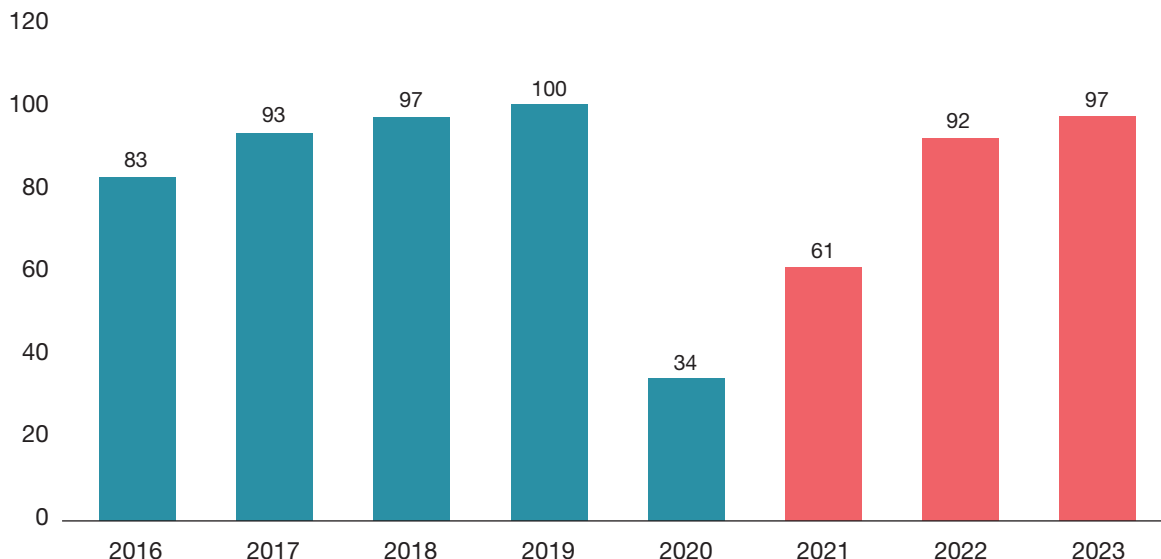
A Espanya, l'informe sectorial de turisme CaixaBank del primer trimestre de 2021 se centra en quatre aspectes clau: preveu una forta recuperació del sector durant el segon semestre de 2020 que farà créixer el PIB turístic un 80 % anual i que tornarà a ser un sector tractor de l'economia espanyola, tot i que estaria un 40 % per sota del nivell d'abans de la covid; destaca la resiliència de les destinacions rurals l'any 2020 i les bones perspectives del turisme rural de cara al 2021; assenyala com l'avenç de la vacunació i mesures com el passaport sanitari seran clau per iniciar la recuperació del transport aeri; i per últim, apunta que la pandèmia ha modificat el comportament dels turistes que aposten per destinacions properes, familiars i poc congestionades, i atorguen menys prioritat al preu, fet que ha afeblit l'efecte crida de la rebaixa dels preus hotelers.

Gràfic 15

Evolució del PIB turístic a Espanya

Índex (100 = 2019)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'Institut Nacional de Estadística

El gran *lobby* turístic Exceltur, en el seu informe de perspectives turístiques del gener de 2021, també analitzava les perspectives de l'any i identificava cinc factors determinants per a la reactivació del turisme a Espanya durant l'any 2021:

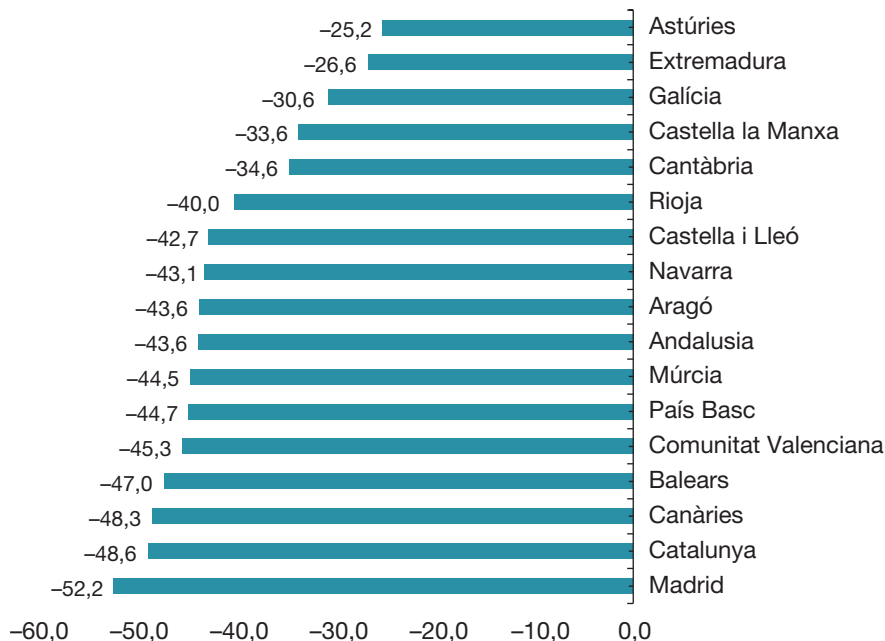
- La paralització de l'activitat en l'inici de l'any afectada per la tercera onada de la pandèmia a Europa, amb el 85,9 % de la demanda turística d'Espanya bloquejada per les mesures administratives.
- Les incerteses sobre la lentitud en el ritme de vacunació, l'eficàcia de la vacuna davant de possibles mutacions del virus i el moment d'assolir la immunitat col·lectiva.
- La major o menor severitat i harmonització de les decisions administratives, que regeixen tant la mobilitat interregional a Espanya com la internacional, durant les onades actuals i les probables noves onades fins a aconseguir la immunitat total.
- El ritme de recuperació econòmica, els menors nivells d'ocupació i disponibilitat de renda de les famílies per viatjar, que condicionaran l'activació de la demanda durant l'any 2021.
- La major o menor capacitat de supervivència empresarial i la potència de les iniciatives per despertar i atreure una demanda, encara molt vinculada a les campanyes de descomptes i reduccions de preus.

Tot i això, l'informe destaca com a destinacions de vacances amb predomini de demanda nacional punts localitzats del litoral i el nord d'Espanya i revelen una major capacitat de recuperació (Gràfic 16). Les destinacions urbanes i dependents de la demanda internacional mostren unes expectatives pitjors per al 2021.

Gràfic 16

Nivells de facturació esperats en el sector de l'allotjament, per comunitats autònomes (taxa de variació en percentatge)

Font: Informe de perspectives turístiques de gener de 2021, Exceltur

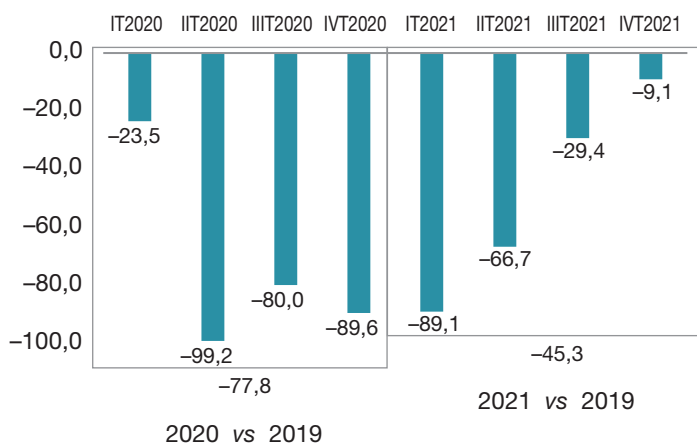
També destaca la disparitat de comportament prevista per mercats. Així, estima que la demanda internacional s'iniciarà amb intensitat entrat l'estiu i serà una demanda principalment europea mentre que la demanda domèstica i els viatges de proximitat seran els primers a activar-se abans de l'estiu, el que permetrà una notable recuperació a mesura que avancin els mesos del tercer trimestre (Gràfic 17).

Gràfic 17

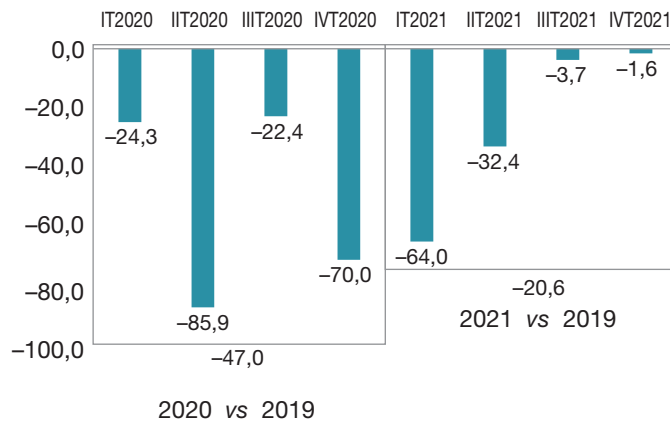
Evolució de la demanda estrangera i espanyola els anys 2020 i 2021

(taxa de variació en percentatge)

Evolució de la demanda estrangera el 2020 i previsions per a 2021 respecte a nivells de 2019

Evolució de la demanda espanyola el 2020 i previsions per a 2021 respecte a nivells de 2019

Font: Informe de perspectives turístiques del gener de 2021, Exceltur

L'informe apunta també que els viatges associats a reunions de treball, fires i congressos, retardaran l'inici de la seva recuperació probablement als mesos finals de l'any en un context d'elevada incertesa per a les empreses. Aquest segment es veurà afectat igualment per la tendència del teletreball i l'ús de solucions digitals, accelerada per la covid-19, que han substituït aquest tipus de trobades durant l'any 2020.

Tot plegat en un context de menor activitat econòmica respecte als nivells pre-pandèmia, menor capacitat de renda i recursos per dedicar a la despesa turística de llars i empreses dels principals mercats emissors de les destinacions turístiques espanyoles.

Per últim, l'informe de perspectives turístiques en la Destinació Barcelona, publicat el juliol de 2021 i elaborat per l'Observatori de Turisme a Barcelona ciutat i regió, analitza els condicionants per la situació de covid-19, l'evolució dels actius i l'oferta i l'interès dels mercats.

Pel que fa als condicionants per viatjar, encara persisteixen nombroses mesures restrictives a Catalunya que afecten el sector turístic i que evolucionen dia a dia en funció del risc de rebrot i l'avenç de la vacunació. En l'àmbit internacional, no hi ha encara mesures harmonitzades d'obertura de fronteres internacionals, però sí que cal destacar els acords entre els països de la Unió Europea, sobretot a partir de l'1 de juliol de 2021 amb l'entrada en vigor del certificat covid.

Quant a l'evolució de l'oferta de vols (Taula 6), les previsions mostren una recuperació important en el nombre de seients operats mundialment per a les setmanes de principi d'estiu. No obstant això, cal recordar que les companyies aèries continuen els reajustaments en la programació de vols setmana rere setmana i que les freqüències finals poden ser inferiors a les previsions anunciades, especialment les internacionals.

Taula 6

Oferta de seients de vol per països. Variació interanual durant la setmana del 28/06 - 4/08 respecte a setmanes anteriors

Regió	01/07/2019	29/06/2020	21/06/2021
Global	-35,1 %	56,7 %	4,3 %
Austràlia	-37,1 %	289,5 %	2,9 %
Brasil	-40,5 %	211,0 %	13,4 %
Xina	-4,2 %	24,1 %	-0,8 %
França	-45,6 %	112,1 %	20,6 %
Alemanya	-59,0 %	76,3 %	23,6 %
Índia	-45,1 %	-18,2 %	7,3 %
Japó	-58,0 %	-22,5 %	1,8 %
Mèxic	-14,8 %	96,6 %	2,3 %
Singapur	-82,2 %	126,6 %	4,5 %
Sud-àfrica	-49,6 %	424,4 %	-1,6 %
Corea del Sud	-46,2 %	14,4 %	1,7 %
Espanya	-41,9 %	143,4 %	18,2 %
Emirats Àrabs Units	-55,5 %	105,9 %	11,1 %
Regne Unit	-73,7 %	68,9 %	18,9 %
EUA	-12,9 %	106,7 %	-0,5 %

Font: Elaboració de l'Observatori del Turisme a Barcelona, a partir d'Europa Press i OAG

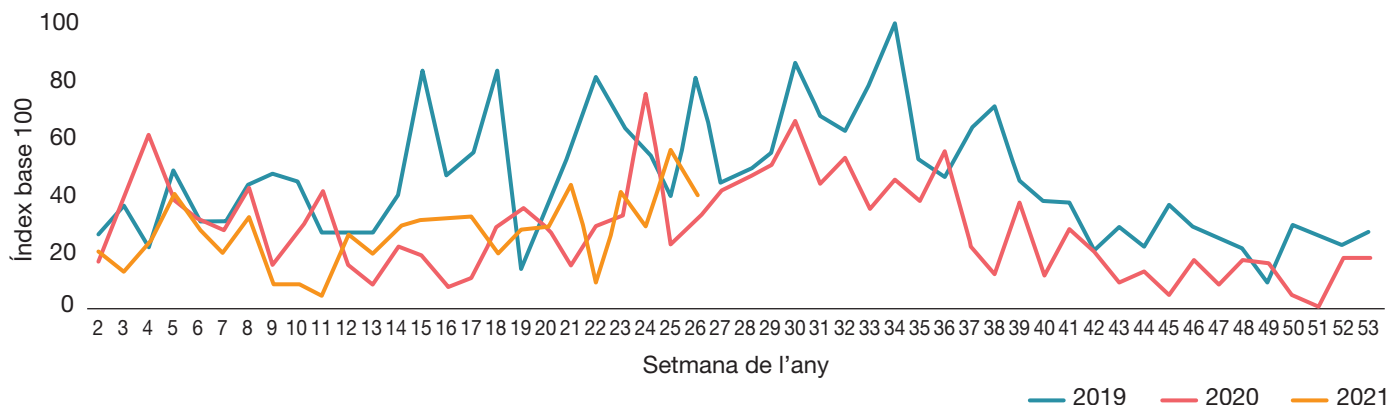
El monitor setmanal de cerques turístiques en línia analitza les recerques dels diferents actius de la destinació i aporta dades per valorar l'interès per mercats en temps real. Durant la setmana del 20 al 26 de juny de 2021, les cerques fetes a Google de la Destinació Barcelona (Gràfic 18) s'havien situat 42 punts percentuals per sota de les registrades la mateixa setmana de 2019, i 10 punts per

sota de les de 2020. Durant aquest període, les cerques d'Espanya havien disminuït i la majoria es realitzaven des de Catalunya. També els mercats europeus mostraven un interès força inferior a l'espanyol per la Destinació Barcelona, sent els mercats italià i francès els que presenten més volum de cerques. Les destinacions del Garraf i el Maresme són les que desperten més interès.

Gràfic 18

Recerques fetes a Google de la Destinació Barcelona com a destinació turística

Font: Elaboració de l'Observatori del Turisme a Barcelona, a partir de Google Trends

El monitor de cerques turístiques en línia de LABturisme — Diputació de Barcelona— de la setmana 28 (captura dades del 17 de juliol de 2021 en un context marcat per l'inici oficial de la cinquena onada de contagis per covid-19 en el conjunt de l'Estat i bona part d'Europa) complementa aquestes darreres dades de l'OTB. Durant el període de maig, juny i juliol, els mercats català i estatal presentaven signe positiu en el conjunt de modalitats d'allotjament, tot i que amb diferent èmfasi. Les cerques a internet des d'Espanya sobre termes relacionats amb l'allotjament creixen en les darreres setmanes, especialment en apartaments, càmpings i hotels. Les cerques en turisme rural s'han estabilitzat, després d'una setmana santa amb creixements molt alts, però es mantenen fins i tot per damunt del 2019.

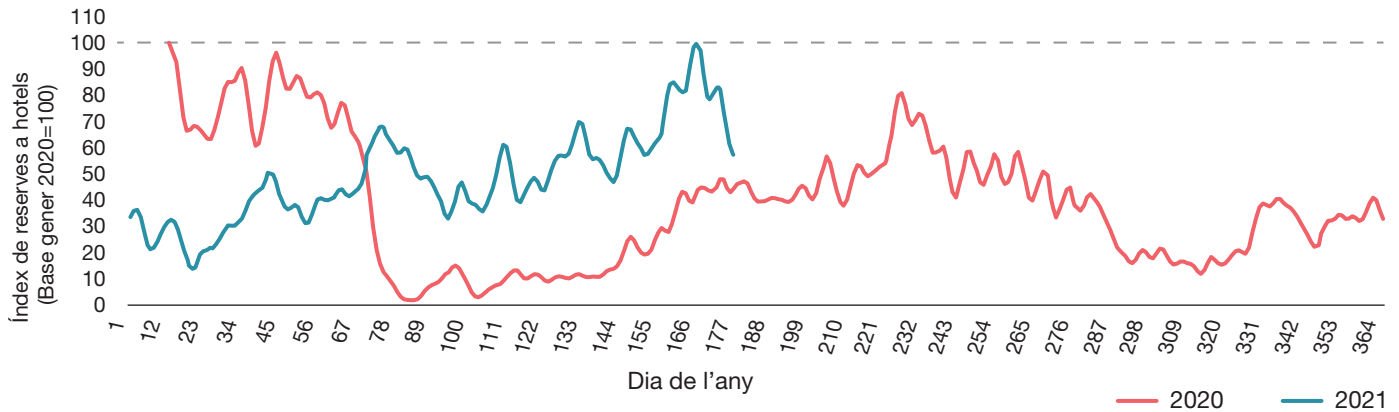
Així mateix, França i Alemanya també tenen una tendència positiva de cerques, en hotels especialment, i els Països Baixos destaquen les tendències de cerca de càmpings. Les cerques d'hotels des del Regne Unit estan estabilitzades, molt pendents dels semàfors de la covid-19.

Durant la darrera setmana de juny, les reserves d'hotel a Barcelona regió (Gràfic 19) s'havien vist reduïdes fins al 73,2 % respecte al màxim de la sèrie de gener de 2020, en comparativa amb el 90,9 % que es va registrar durant la setmana del 13/06/21 i el 82,2 % de la setmana del 06/06/21. La proporció de reserves domèstiques (60,3 %) s'ha mantingut per damunt de les internacionals (39,7 %). Aquesta diferència era inferior a les de la setmana anterior, fet que indica, principalment, un creixement de les reserves per part del mercat internacional.

Gràfic 19

Evolució del nivell de reserves d'hotels a la regió de Barcelona (província de Barcelona a excepció de la ciutat de Barcelona)

Font: Elaboració de l'OTB a partir de dades cedides per The Hotels Network

Parlar del futur obliga també a parlar sobre els programes que s'han posat en marxa per impulsar la recuperació del sector i, en particular, dels fons Next Generation EU. En el cas d'Espanya, el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència s'anomena «España Puede» i disposa d'un pressupost global de 68.500 milions d'euros. El turisme s'integra dins la política palanca de modernització i digitalització de l'ecosistema empresarial i disposa d'una component específica, la número 14 —Pla de modernització i competitivitat del sector turístic amb un pressupost total de 3.400 milions d'euros (4,9 % del total i vuitena component per volum d'inversió). Al mateix temps, hi ha altres components del PRR que poden tenir una incidència en el sector turístic. Com es pot veure en la taula següent, es destaquen l'impacte directe que pot tenir la component 19 —Pla nacional de capacitats digitals— i, de forma indirecta, altres setze components del Pla.

Taula 7

Impacte directe i indirecte de les components en el sector turístic. Polítiques i components del PRR

	Impacto directo	Impacto indirecto
<p>1. Agenda urbana i rural i lluita contra la despoblació – 16 %</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 1. Pla de xoc de mobilitat sostenible, segura i connectada en entorns urbans i metropolitans. – Component 2. Pla de rehabilitació d'habitatge i regeneració urbana. – Component 3. Transformació i digitalització de la cadena logística del sistema agroalimentari i pesquer. 		
<p>2. Infraestructures i ecosistemes resilents – 12,2%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 4. Conservació i restauració d'ecosistemes i la seva biodiversitat. – Component 5. Preservació de l'espai litoral i els recursos hídrics. – Component 6. Mobilitat sostenible, segura i connectada. 		
<p>3. Transició energètica justa i inclusiva –8,9%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 7. Desplegament massiu del parc de generació renovable dirigit al desenvolupament d'energia. – Component 8. Infraestructures elèctriques, promoció de xarxes intel·ligents i desplegament de la flexibilitat i l'emmagatzematge. – Component 9. Full de ruta de l'hidrogen renovable i la seva integració sectorial. – Component 10. Estratègia de Transició Justa. 		
<p>4. Una administració per al segle XXI – 5,0%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 11. Modernització de les administracions públiques. 		
<p>5. Modernització i digitalització del teixit industrial i de la PIME, recuperació del turisme i impuls a una nova Espanya emprenedora – 17,1%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 12. Política Industrial Espanya 2030. – Component 13. Impuls a la PIME. – Component 14. Pla de modernització i competitivitat del sector turístic. – Component 15. Connectivitat digital, impuls de la ciberseguretat i desplegament del 5G. 		
<p>6. Pacte per la ciència i la innovació, reforç a les capacitats del sistema nacional de salut – 16,5%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 16. Estratègia Nacional d'Intel·ligència Artificial. – Component 17. Reforma institucional i enfortiment de les capacitats del sistema nacional de ciència, tecnologia i innovació. – Component 18. Renovació i ampliació de les capacitats del Sistema Nacional de Salut. 		
<p>7. Educació i coneixement, formació contínua i desenvolupament de capacitats – 17,6%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 19. Pla nacional de capacitats digitals (digital skills). – Component 20. Pla estratègic d'impuls de la Formació Professional. – Component 21. Modernització i digitalització del sistema educatiu, amb un fort impuls de l'educació de 0 a 3 anys. 		
<p>8. Nova economia dels ciutadans i polítiques d'ocupació – 5,7%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 22. Pla de xoc per a l'economia de les cures i reforç de les polítiques d'igualtat i inclusió. – Component 23. Noves polítiques públiques per a un mercat de treball dinàmic, resilient i inclusiu. 		
<p>9. Impuls de la indústria de la cultura i l'esport – 1,1%</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 24. Revaloració de la indústria cultural. – Component 25. Spain Audiovisual Hub. – Component 26. Foment del sector de l'esport. 		
<p>10. Modernització del sistema fiscal per a un creixement inclusiu i sostenible –</p> <ul style="list-style-type: none"> – Component 27. Llei de mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal. – Component 28. Adaptació de sistema impositiu a la realitat de segle XXI. – Component 29. Millora de l'eficàcia de la despesa pública. – Component 30. Sostenibilitat del sistema públic de pensions en el marc del Pacte de Toledo. 		

Font: Ministerio de Comercio y Turismo de España

La component 14 té com a objectiu la modernització i la competitivitat del sector i situa la sostenibilitat i la digitalització com a via per a la consecució dels objectius secundaris de transició verda, transició digital, diversificació, desestacionalització, desconcentració i qualitat.

La component està organitzada al voltant de quatre grans eixos convertits en les seves inversions principals:

- Eix 1. Transformació del model turístic cap a la sostenibilitat (56,56 % del pressupost).
- Eix 2. Programa de digitalització i intel·ligència per a destinacions i sector turístic (9,91 % del pressupost).
- Eix 3. Estratègies de resiliència turística per a territoris extrapeninsulars — Balears, Canàries, Ceuta i Melilla (6,47 % del pressupost).
- Eix 4. Actuacions especials en l'àmbit de la competitivitat (27,16 % del pressupost).

La mesura principal de la component 14 seran els Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions (PSTD) per als diferents ens locals del seu territori, així com les actuacions sobre diferents destinacions per la seva especial naturalesa. Representen més del 50 % de la inversió (1.904 M€) i beneficiaran unes 165 destinacions amb inversió de caràcter transformador i dimensió rellevant. Aquests plans seran articulats per actuacions en els àmbits de la transició verda, l'eficiència energètica, la transició digital i la millora de la competitivitat turística. Va dirigida específicament a les administracions públiques competents en la gestió de la destinació. Cal destacar que el 75 % d'aquestes inversions s'hauran de programar durant els anys 2021 i 2022 i s'hauran d'executar abans de 2026.